

Šengenas: su kokiais sunkumais susiduria laisvo judėjimo erdvė?

Sužinokite daugiau apie problemas, su kuriomis susiduria laisvo judėjimo Šengeno erdvė, ir apie galimas jų pasekmes.

Šengeno erdvė susiduria su iššūkiais ©AP Images/European Union-EP

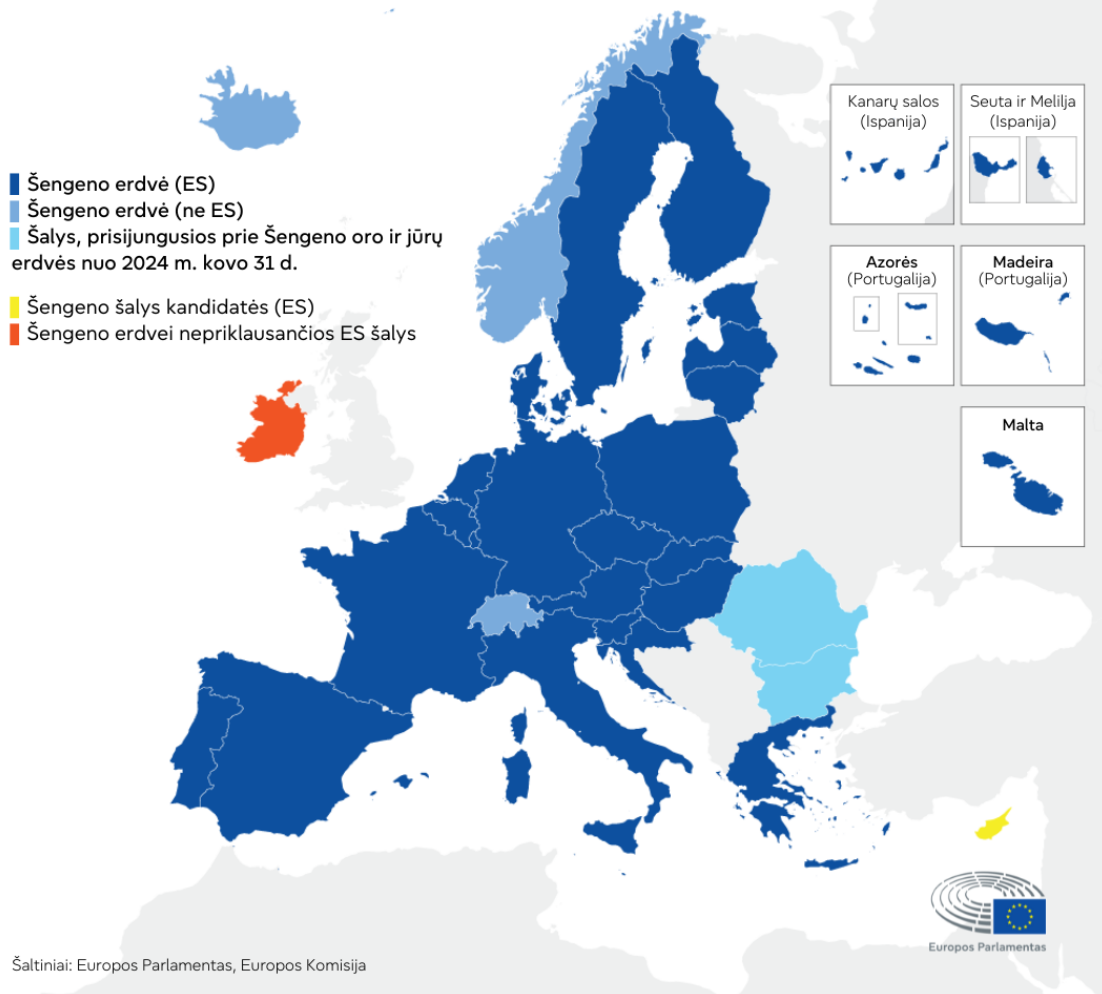
Per pastarąjį dešimtmetį Šengeno erdvė patyrė sunkumų dėl nuoseklių krizių. Pagal Šengeno taisyklės sienų kontrolės atkūrimas prie vidaus sienų turėtų būti laikina ir išskirtinė priemonė, o kelios ES šalys sugriežtino ES sienų kontrolę 2015 m. padidėjus [plūstančių pabėgėlių skaičiui](#) bei po [teroristinių išpuolių](#) Sąjungos viduje. Migrantų ir prieglobsčio prašytojų srautas buvo vertinamas kaip grėsmė vidaus saugumui, o paveiktos valstybės narės, taikydamos [Šengeno sienų kodeksą](#), nustatė vidaus sienų patikrą. Šios priemonės turėjo galioti laikinai, tačiau praėjus daugiau kaip dvejiems metams [normali Šengeno erdvės veikla nebuvo atkurta](#).

COVID-19 protrūkis 2020 m. taip pat paskatino kelias ES šalis grąžinti sienų kontrolę, siekiant suvaldyti viruso plitimą.

Kokia yra Šengeno erdvės nebuvimo kaina?

Laikina sienų kontrolė ne tik trukdo asmenims laisvai judėti, bet ir sukelia didelius ekonominius nuostolius. Didžiausią poveikį patiria krovinių vežėjai, apie 1,7 mln. keliaujančių darbuotojų bei turizmo sektorius. Viešasis sektorius susiduria su papildomomis administracinėmis ir infrastruktūros išlaidomis. [EP Tyrimų tarnybos duomenimis](#), Šengeno zonos panaikinimas per dvejus metus ES kainuotų nuo 25 iki 50 milijardų eurų.

Šengeno erdvė

Šengeno erdvė

„Šengenas yra sprendimo dalis, o ne problema“

ES yra patvirtinusi kelias Šengeno erdvės stiprinimo priemones.

2017 m. vasarį europarlamentarai atnaujino Šengeno kodeksą ir sugriežtino [ES išorės sienų kontrolę](#). Visų į ES atvykstančiųjų bei išvykstančiųjų duomenys privalo būti tikrinami įvairiuose registruose, pavyzdžiui, pamestų bei pavogtų dokumentų bazėje.

Taip pat buvo nuspręsta sukurti [elektroninę ES nepriklausančių šalių piliečių atvykimo į Šengeno erdvę ir išvykimo iš jos registravimo sistemą](#), kuri leistų paspartinti patikrą, įsteigta

Europos sienų ir pakrančių apsaugos tarnyba, o Europos policijos biurui, Europolui, suteikti didesni antiteroristiniai įgaliojimai.

Veikiančios Šengeno sistemos atkūrimas

2021 m. gruodžio mėn. Europos Komisija pasiūlė atnaujinti Šengeno erdvę reglamentuojančias taisykles, siekdama užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas liktų kraštutine priemone, ir skatinti naudoti alternatyvias priemones, pavyzdžiui, tikslinius policijos patikrinimus ir glaudesnę policijos bendradarbiavimą.

Europos Parlamento nariai keletą kartų pasisakė prieš dažną kontrolės įvedimą, kuris [trukdo laisvam žmonių judėjimui visoje ES](#).

2024 m. EP nariai [patvirtino Šengeno taisyklių atnaujinimą](#). Taryba šias taisykles patvirtino 2024 m. gegužę.

2022 m. lapkričio 10 d. [Parlamentas pritarė Kroatijos prisijungimui prie laisvo judėjimo erdvės](#). 2023 m. sausio 1 d. [Kroatija prisijungė](#) prie Šengeno erdvės.

2023 m. gruodžio 30 d. ES šalys vienbalsiai nusprendė pritarti sienų su Bulgarija ir Rumunija kontrolės panaikinimui prie ES vidaus oro ir jūrų sienų nuo 2024 m. kovo 31 d. Tikimasi, kad derybos dėl sausumos sienų kontrolės panaikinimo tęsti 2024 m.

Šis straipsnis iš pradžių buvo paskelbtas 2018 m. gegužę, o paskutinį kartą atnaujintas 2024 m. gegužę.

Faktai ir skaičiai

- Šengeno zonai priklauso 27 šalys
  - 4 iš jų nėra ES narės: Norvegija, Islandija, Lichtenšteinas, Šveicarija
  - 2 ES narės nepriklauso Šengeno zonai: Airija ir Kipras
  - Šengeno erdvės išorės sienos ilgis – daugiau nei 50 tūkst. km
-

Papildoma informacija

Informacijos santrauka: Šengeno sienų kodekso peržiūra (2022 m. gegužė)
Straipsniai apie migraciją